

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindellicorum, 1708

§. 3. De consensu Capitulari.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

rali; atque ita affirmat Panorm. c. *Tua*, de his, quæ fiunt à Prælat. n. 3.

§. 3.

De consensu Capitulari.

1192 **H**ic consensus necessarius est, ubi Ecclesia habet Capitulum, qualis est Ecclesia Cathedralis, vel Collegiata, vel Regularis, si habeat Conventum; vel Parochialis habens conventum beneficiatorum; si verò nullum conventum habet, potest alienare Rector Ecclesiæ de consensu Episcopi; Sic Abb. in c. 1. h. t. n. 5. Capitulum primum sic habet: *non licet Episcopo, vel Abbati terram unius Ecclesiæ vertere ad aliam, quamvis amba in ejus sint potestate*; tamen si commutare voluerit terras earum, cum consensu ambarum partium faciat. Ubi not. ly permutare hic non poni ad restringendum, tanquam in permutationibus, duntaxat necessarius foret consensus, tanquam solennitas jure requisita, & non in aliis contractibus, alienationibus, res Ecclesiæ prohibitas alienari sine juris solennitate; sed solum exempli causa, ut colligitur ex diversis juribus c. *Ve super* 8. §. *Possessionibus*, h. t. ibi: *possessiones vero, quæ Ecclesiæ tuæ minus sunt utiles pro aliis utilioribus de fratrum tuorum, & sanioris partis consilio, & assensu alienandi seu commutandi liberam concedimus facultatem.*

1193 Similiter in c. *Tua*, 8. de his, quæ fiunt à Prælato, dicitur: ne quis Episcopus de rebus Ecclesiæ quidquam donare, vel permutare, vel vendere audeat, nisi forte aliquid horum faciat, ut meliora proficiat, & totius Cleri tractatu, atque consensu id eligat, quod non sit dubium Ecclesiæ profuturum. Irrita enim Episcoporum donatio, venditio, & commutatio rei Ecclesiasticæ erit, absque conventiva, & subscriptione Clericorum.

1194 Quod porro dictum est, pro Solennitate juris requiri consensum Capitularem, ut licite fiat alienatio rei Ecclesiasticæ, sine juris solennitate alienari prohibita, censet Molina tom. 2. D. 468. n. 6. intelligendum, de consensu expresso, ut liquet, cap. 1. de his, quæ fiunt à Prælato, & ex aliis juribus citatis; id enim est ex eo

quod ibi appelleretur *collaudatio*, hoc est, approbatio, & consensus expressus; consentitque ibi Panorm. n. 3. sufficit tamen consensus majoris partis Capituli; nego est necessarius consensus absentium; sed sufficit presentium, ut notat ibi Panorm. n. 5. Ex hoc deducitur, ad alienationem, quæ fit nomine Ecclesiæ, & in perpetuum, vel ad longum tempus, non sufficere consensum Capituli tacitum, vel presumptum; sed requiri expressum, c. 1. h. t. ubi requiritur *collaudatio*, hoc est approbatio, & Gloss. in c. 1. in 6. de reb. Eccles. non alien. V. *Perpetuis*. Ad temporalem autem sufficit etiam tacitus; Pirhing. n. 2. de his, quæ fiunt à Prælato.

1195 Not. præterea, alienationem rei Ecclesiasticæ, factam sine legitimo consensu personarum Ecclesiasticarum, irritam esse, licet per constitutionem Laicorum approbetur. c. *Cum Laicis* 12. h. t. quod desumptum est ex Concilio generali, cujus contentum relatu dignissimum est, propter multa, quæ morum corruptela, in usum contrarium, nititur inducere. *Cum Laicis*, inquit Innocentius III. *quavis Religiosis, disponendi de rebus Ecclesiæ, nulla sit attributa potestas* (quos obsequendi manet necessitas, non auctoritas imperandi) *dolemus, in quibusdam ex illis sic refrigescere charitatem*, quod immunitatem Ecclesiasticæ libertatis, quam non tantum Sancti Patres, sed etiam principes seculares privilegiis multis munierunt, non formidant suis Constitutionibus, vel potius destitutionibus impugnare, non solum de alienatione feudorum, ac aliarum possessionum Ecclesiasticarum, & usurpatione jurisdictionum: sed etiam de mortuariis, nec non & aliis, quæ jure spirituali annexa videntur, illicitè præsumendo. Volentes igitur super his indemnitatibus consulere Ecclesiasticarum, ac tantis gravaminibus providere, constitutiones, & venditiones hujusmodi feudorum, seu aliorum bonorum Ecclesiasticorum, sine legitimo personarum Ecclesiasticarum consensu præsumptas, occasione constitutionis laicæ potestatis (cum non constitutio, sed destitutio, vel destructio dici possit, nec non usurpatio jurisdictionum) sacri approbatione Concilii decernimus non tenere, præsumptoribus per

cenfuram Ecclesiasticam compellendus. Excipe tamen casum in c. Cum in Apostolica. 7. h. t. ubi approbatur donatio, quam de solius Dioecessiani consensu facit Laicus de decimis, quas ab alia Ecclesia habet in feudum ab antiquo ante Lateranense Concilium.

1197 Ex hoc textu deducitur, personis Laicis nullam esse potestatem aliquid constituendi, vel usurpandi aliquam jurisdictionem circa feudorum Ecclesiasticorum, aut possessionum alienationem, circa mortuaria, vel ea, quae jure spiritali annexa videntur, eorumque constitutiones esse potius destitutiones, ut aperte dicitur in textu; ac ejusmodi alienationes sine legitimo personarum Ecclesiasticarum assensu, occasione constitutionis Laicae factas, non tenere; sic Innocentius III. cit. c. 12. & hoc ex defectu jurisdictionis, seu potestatis in Laicis, quod Ecclesiae libertatem non solum Sancti Patres, sed etiam Principes seculares, multis privilegiis constituerint, penitus exemptam à jurisdictione laicorum, quo satis aperte constat, laicis, non tantum in ea, quae verè spiritalia, sed etiam, quae in se temporalia, sed spiritali annexa sunt, nullam competere potestatem, aut jurisdictionem de illis constituendi, disponendi, & hoc ex mente Concilii generalis, quae constitutio, cum pertineat ad doctrinam morum conscientiae directivam, nulla consuetudine aboleri potest; & contrarium continet peccatum mortale.

1198 Not. 2. non sufficere consensum etiam totius Capituli ad alienationem, sine consensu Praelati, ut notat Pirhing. cit. n. 3. Quare utriusque consensu necessarius est; & ideo alienatio à Praelato Ecclesiae facta, reclamante Capitulo, non tenet, nec à successore servari debet, constat ex dict. c. sine exceptione. 52. ibi: cum totius Cleri tractatu, & consensu. 12. q. 2. & c. Cum nos 33. de his, quae fiunt à Praelato. ibi: Certum est de rigore juris concessionem illam non tenere, quam reclamante Capitulo per praedecessorem tuum constas factam fuisse, nisi eam ratam postmodum habuisset. Sufficit tamen, si Capitulum suum consensum etiam postea, seu ex intervallo praestat, & alienationem à Praelato factam, ratam habeat, ex dict. c. Tom. III.

Cum nos; quia consensus Capituli non praestat auctoritatem alienationi à Praelato factae, sed solum collaudationem, seu approbationem.

Si queras, an alienatio facta sine consensu Capituli, siis postea superveniat, censeatur valida, vel tantum a tempore, quo accessit consensus Capituli? Hoc posterius affirmat Abbas in cit. c. Cum nos. h. t. n. 5. Quia non firmatur tractu temporis, quod de jure ab initio non subsistit, ut habet reg. 18. in 6. & quod ab initio vitiosum est, non potest tractu temporis convalescere, ut dicitur reg. 29. in fi. cum seq. Aliqui autem notant, advertendum, aliud esse, quod contractus initio sit omni jure irritus; aliud, quod solum jure humano, ex defectu alicujus solennitatis extrinsecae; non autem naturali. Illa regulae videntur loqui solum de primo casu; non secundo. Quare, si substantialia in ea alienatione, à Praelato facta, initio servata sint (nimirum mutui consensus contractuentium, vera causa necessitatis, vel utilitatis Ecclesiae, &c.) licet omissa sint circumstantiae extrinsecae (v. g. tractatus, & consensus Capituli &c.) alienatio talis, jure naturali initio valida est; & accessione consensus cum tractatu, etiam jure positivo convalescit, ut valeat ab initio; quia tunc non ex tractu temporis, sed ex consensu convalescit; Sic Navarrus in Comment. de Spoliis Cleric. §. 2. n. 6. Sylvest. V. alienatio, a n. 12. Sed contrarium plures tenent, quoad valorem de jure positivo, nisi ubi eodem jure expressum est, sufficere, si rati habitio ex post accedat, ne juris fictionem inducamus, ubi jus non fingit; Molina tom. 2. D. 468. n. 6.

§. 4.

De subscriptione Capitularium.

1200 Licet alias sit communis regula, ad substantiam pacti, vel contractus, scripturam non requiri, L. pactum. 1. C. de pact. nisi id jure sit expressum; hanc tamen in alienatione rei Ecclesiasticae, requirente formam juris, necessarium esse constat ex c. sine exceptione. 52. 12. q. 2. ibi: Sine exceptione decernimus, ne quis Episcopus de rebus Ecclesiae suae quidquam donare, vel com-

Na

mta.